

P R E D N Á Š K A

JUDr. Jany Dubovcovej na tému: „Umožňuje súčasný stav v súdnictve zneužívanie disciplinárneho konania voči sudcom, umožňuje zneužívanie výberových konaní a dáva súčasný stav súdnictva výkonnej moci oprávnenie zasiahnuť do súdnej moci?“

Niektoré východiská pre spracovanie témy:

Porovnanie a popis podmienok, v ktorých súdy pôsobili od roku 1989 do súčasnosti vychádzajúce z osobnej skúsenosti autorky, Analýza výsledkov projektu Súdny manažment z roku 2000, Konceptia stabilizácie súdnictva, schválená Národnou radou SR v roku 2001, rozpočet ministerstva spravodlivosti SR na roky 2003, 2004 a návrh programového rozpočtu ministerstva spravodlivosti na roky 2004-2007, programy Súdny manažment, Optimalizácia súdnej sústavy, Zverejňovanie súdnych rozhodnutí, Justičná akadémia, Špeciálny súd, Posilnenie správy súdov, zákon č.757/2004 Z. z. a ostatné sudcovské zákony.

I. Úvaha: Je v súdnictve repete? Čo sa v Slovenskej republike udialo so súdnictvom:

A / K O N C E P Č N Á Z M E N A

Pre reformu súdnictva na Slovensku je najdôležitejšie to, že preklápanie súdneho systému zo socialistického na súčasné sa uskutočňovalo na základe širokého politického konsenzu o smerovaní súdnictva v SR.

Po diskusiách prebiehajúcich od roku 1997 sa v Slovenskej republike dosiahol konsenzus o tom, na akých základoch má fungovať súdnictvo a Národná rada SR koncepciu schválila v roku 2001 a až na základe zmeny ústavy koncepciu stabilizácie súdnictva ako dlhodobú koncepciu. Na tomto základe a podľa schválenej koncepcie sa začali v etapách realizovať zmeny v súdnictve ako KONCEPČNÉ ZMENY. Táto koncepcia dodnes nebola zmenená, ani zrušená v národnej rade. Po jej dokončení sme mali mať nezávislú súdnu moc, otvorené, transparentne a efektívne fungujúce súdnictvo s podstatne zníženým počtom sudcov a súdov, pred nami sa mal po týchto zmenách otvárať priestor /konečne/ na budovanie kvality.

Pre lepšie pochopenie témy stručne pripomeniem, že rozsah zmien siahal od zmeny ústavy až po zmeny zákonov, nové zákony a tvorbu nových vykonávacích predpisov. Zmeny prebiehali podľa schválenej dlhodobej štátnej koncepcie niekoľko rokov po etapách za chodu súdov. Postupne podľa jednotlivých okruhov a stanoveného poradia. Vytvárala súdna sústava s novým obsahom. **Najskôr sa riešilo trojdelenie štátnej moci v rámci ktorého sa hľadal model pre zaradenie a postavenie súdnej moci - vid' ústavná zmena a neskoršie zákony - Súdna rada. Súčasťou zmien bolo vytvorenie a zavedenie novej vnútornej organizácie práce súdov, ich postupné materiálne a technické dobudovanie, ďalej mala prebehnúť postupná zmena súdnej sústavy na trojstupňovú, efektívnu, čo sa dotklo nového rozdelenia právomocí a príslušností medzi jednotlivými súdmi na tých istých stupňoch /napr. nie všetky súdy toho istého stupňa majú agendu obchodného registra, alebo špeciálnu trestnú agendu/ ale aj medzi jednotlivými stupňami súdov. Došlo ku postúpeniu agendy smerom dolu od najvyššieho súdu na krajské a z krajských na okresné tak, aby sa v zásade všetky spory začínali na okresných súdoch ako na súdoch prvého stupňa. Ďalšími zmenami sa malo dosiahnuť, aby najvyšší súd sám mohol rozhodovať o tom, či v prípade, že konanie pred súdmi bolo už právoplatne skončené pripustí mimoriadny opravný prostriedok, ak by zväzil, že ide o mimoriadne závažný problém s mimoriadnym spoločenským, právnym dopadom. Táto zmena sa už nezrealizovala, pretože išlo o zmenu procesných predpisov a o zásah do procesných inštitútov, o ktorom ešte neprebehli kvalifikované diskusie ako ho správne vykonať. V otázkach personálneho substrátu súdnictva sa zmeny týkali budovania systému vzdelávania /patrí sem zriadenie Justičnej akadémie a vzdelávací systém ministerstva voči súdnym zamestnancom/, otvorenie súdneho stavu - čo znamenalo zrušenie inštitútu justičných čakateľov s cieľom otvoriť sudcovský stav čo najviac a vytvoriť možnosť stať sa sudcom cez výberové konanie, ku tomu smerovalo aj vytvorenie pracovných miest na súdoch pre právnikov nesudcov v súdnictve, z ktorých sa môžu stať v budúcnosti sudcovia. Počítalo sa, že perspektívne v priebehu 10 rokov sa postupne prirodzeným spôsobom obmení obsah sudcovského stavu tým, že uvoľnené sudcovské miesta sa budú obsadzovať súťažou v otvorenom výberovom konaní. Zaviedli sa protikorupčné opatrenia, zákonom rozvrh práce súdu, pridelovanie prípadov sudcom náhodným výberom, registrácia v obchodnom registri, a pre informovanosť verejnosti sa zaviedol program na zverejňovanie súdnych rozhodnutí. Zmeny sa dotkli aj riadenia súdov v zákone sa rozlíšila a rozdelila zodpovednosť za riadenie súdov a za výkon súdnictva, zriadili sa sudcovské samosprávne orgány a sudcovské odborné orgány, riešili sa aj kompetencie disciplinárnych konaní a ich právna úprava. Všetky kroky sa neskončili, pretože v zmysle schválenej koncepcie sa malo ešte v zmenách a v stabilizácii pokračovať. Mnohé inštitúty boli novonastavené a začali sa používať až v priebehu roka 2005. Už**

v priebehu reforiem výkonnosť systému postupne stúpala a dôveryhodnosť súdnictva sa pomaly začala zväčšovať. Podľa prieskumov už najväčším problémom nebola korupcia, ale dĺžka konania.

Koncepcia sa realizovala prostredníctvom výkonnej a zákonodarnej moci a jej realizácie sa zúčastnili aj viacerí sudcovia, ktorí z tohto dôvodu boli na sťažach na Ministerstve spravodlivosti SR. Počas realizovania konkrétnych programov a projektov a legislatívneho procesu Združenie sudcov Slovenska robilo tvrdú opozíciu, čím sa zabezpečovalo vyvažovanie v nastavovanom systéme. Novonastavené pravidlá a inštitúty však nebolo možné dôkladne v praxi odskúšať, pretože proces zavádzania zmien bol naplánovaný ako vyplýva aj z programového rozpočtu na obdobie rokov 2004 a ž 2007 až do roku 2007 do roku 2007.

B / NEKONCEPČNÉ ZÁSAHY

Po zmene vlády už od 2006 boli bez ohľadu na predtým schválenú a v praxi realizovanú štátnu koncepciu stabilizácie súdnictva do systému postupne vnášané zmeny, ktoré pôsobia v novonastavenom systéme kontraproduktívne. Mnohé zmeny sa javia ako **účelové, napr. znovuoobnovenie inštitútu justičného čakateľa.** Pôsobia na systém retardačne, teda vracajú ho späť. Boli vykonané **zásahy do výberových konaní**, aj do systému, ktorý nastavil otvorenosť súdneho stavu tak, aby opäť bolo možné jeho **opätovné uzavretie.** **Došlo aj ku zásahom do rozdelenia kompetencií v riadení a správe súdov tak, aby z otvoreného a viac rozdeleného a vzájomne sa kontrolovateľného spôsobu riadenia došlo opäť ku koncentrácii riadenia v rukách ministra, teraz sa naopak navrhuje presun do rúk predsedu súdnej rady a súdnej rady.**

Aj tieto zmeny sa javia ako účelové a vytvárané na osobu konkrétneho riadiaceho, pretože právomoci počas krátkeho obdobia boli schválené tak, že buď bola posilňovaná pozícia ministra alebo predsedu najvyššieho súdu a súdnej rady, podľa toho kam konkrétna osoba navrhovateľa bola zaradená alebo kam mierila.

Nekoncepčné zásahy spôsobili nielen odklon nastavovaného systému, ale aj jeho retardáciu. Potvrďuje sa, že súdnictvo sa mení na uzatvorené, netransparentné. Je tu aj repete spôsobov spravovania súdov, uplatňuje sa **voluntarizmus namiesto ekonomických kritérií, protekcionizmus v rozdeľovaní zdrojov a moc sa uplatňuje prostredníctvom disciplinárnych opatrení selektívne.** Stav sudcov sa zvyšuje a stav odborného aparátu znižuje.

Pri obsadzovaní miest nie je možné vylúčiť protekciu, rodinkárstvo, vplyvy, o tom svedčí najmä zoznam víťazov výberových konaní, či už ide o sudcovské alebo o iné miesto. Možno konštatovať, že z tohto dôvodu už došlo ku deformácii systému. Vo vnútri systému došlo ku podstatnému narušeniu dôvery medzi jeho súčasťami a došlo aj ku narušeniu dôvery verejnosti v súdnictvo. Ku doterajším príčinám nedôveryhodnosti súdnictva v očiach verejnosti sa pripojili nové. Správanie sa súdnej rady pri voľbe vtedy aktuálneho ministra spravodlivosti do funkcie predsedu najvyššieho súdu. Kandidát na predsedu najvyššieho súdu sa pred svojou voľbou nevzdal ministerskej funkcie a bol v nej aj počas volebného aktu a veľký počet členov rady, ktorí ho volili boli v čase voľby vo funkciách, z ktorých ich aj po voľbe mohol odvolať. Napriek tomu volili. **Nedôveryhodnosť** voči sudcom vo verejnosti vzbudzuje viac okolností, nielen verejne známe vystupovanie - klamanie kandidáta a iné jeho prejavy, ale najmä to, že sudcovia ho podporili, že akceptovali jeho spôsoby, že aj v konflikte záujmov ho volili a zvolili. Možno konštatovať, **že pri výkone správy súdov došlo opakovane zo strany orgánov výkonnej moci voči sudcom ku amorálnemu zneužitiu v systéme nastavených inštitútov akými je dočasné pozastavenie výkonu sudcovskej funkcie – hraničný prostriedok, návrh na začatie disciplinárneho konania, a ich uplatnenie je selektívne.**

Príklady zneužívania inštitútov:

1 / Disciplinárne konania a dočasné pozastavenie výkonu sudcovskej funkcie

Príklady použitia disciplinárnej právomoci voči sudcom v období 2008 a 2009:

Kolega Sojka **je uznaný vinným za skutok, že napísal list prezidentovi SR** a má dočasne pozastavený výkon sudcovskej funkcie, pretože bol na neho za to podaný návrh na odvolanie zo sudcovskej funkcie. Kolegyňa Kuchtová, bývalá predsedníčka krajského súdu, **bola zatiaľ uznaná vinnou, za to, že porušila povinnosti sudcu, lebo svedčila pred súdom,** a obsah jej svedeckej výpovede sa dotkol iného sudcu. Kolega Paluda **je disciplinárne stíhaný za to, že keď dospel ku záveru, že má podozrenie, že iný občan nášho štátu, ktorý je momentálne predsedom najvyššieho súdu, sa dopustil skutku, ktorý je trestným činom, podal opakovane príslušným orgánom štátu trestné oznámenie, aby jeho podozrenia prešetrili. Z tohto dôvodu má dočasne pozastavený výkon sudcovskej funkcie.**

Iný kolega, súčasný predseda súdu urobil to isté, podal trestne oznámenia na niekoľkých sudcov pretože ich podozrieva, že verejným svojím vystúpením sa dopustili trestného činu, na neho však za to nebol podaný disciplinárny návrh s návrhom na jeho odvolanie zo sudcovskej funkcie. Kolega Růžička, bývalý predseda okresného súdu, má dočasne pozastavený výkon sudcovskej funkcie a **zatiaľ bol uznaný vinným z priet'ahov v konaní za obdobie od roku 1999 do roku 2006 za to, že nekonal o návrhu z roku 1999, ktorý súdu nebol podaný poštou, ani cez súdnu podateľňu, ktorý sa objavil v súdnom spise za listinami z roku 2006. Návrh**

bol vraj vložený v cudzom, nie v súdnom spise, a ten cudzí spis bol súdu predložený bez toho, že si ho sudca vyžiadal. Ani súd si ho nevyžiadal. Za to, že sudca nedal pokyn na vrátenie cudzieho spisu, prípadne nezačal pracovať s jeho obsahom sa voči nemu začalo disciplinárne konanie s návrhom na jeho odvolanie zo sudcovskej funkcie a vzápätí mu bol dočasne pozastavený výkon sudcovskej funkcie! V súčasnosti je neprávoplatne za tento skutok odsúdený a nepomohlo ani to, že za 25 rokov práce prietahy nikdy nemal, že ani raz za celú dobu na neho nebola podaná dôvodná sťažnosť, že doteraz nikdy nebol disciplinárne ani inak stíhaný. Nepomohlo ani to, že o každom návrhu, ktorý bol v tomto konkrétnom spise riadne chronologicky založený, zapísaný a očíslovaný podľa dátumu prijatia sudca vždy rozhodol do pár dní od jeho podania, čo je zo spisu a jeho chronológie jasné, a nepomohlo ani to, že návrh o ktorom vraj nekonal sa preukázateľne v súdnom spise za obdobie od 1999 do roku 2006 nenachádzal, a teda logicky v tomto období o ňom sudca rozhodovať a rozhodnúť nemohol. Podobných prípadov disciplinárneho stíhania a aj dočasného pozastavenia výkonu sudcovskej funkcie je v súčasnosti viac. **Nezanedbateľná časť sudcov a historicky po prvýkrát aj nezanedbateľná časť verejnosti spoločne so sudcami poukazujú na to, že to čo sa dnes deje so sudcami a súdnictvom nie je podľa ich správne, napriek tomu valec postupuje a drví ďalej.**

Ani jedno rozhodnutie o dočasnom pozastavení výkonu sudcovskej funkcie minister a neskôr ani súčasná ministerka nezrušili, návrhy na začatie disciplinárnych konaní navrhovateľa nevzali späť.

2/ Výberové konania:

Po administratívnej stránke prebiehajú v zmysle predpisov, ale spôsobujú nedôveru. Nedôvera vznikla tým, že v každom kraji došlo ku výberovým konaniam, či už na miesta vyšších súdnych úradníkov alebo na miesta sudcov, ktorých víťazi **a vo všeobecnosti sa to vie sú príbuzní funkcionárom súdov, sudcov alebo ich známych alebo ich priateľov. Z výsledkov je známa a ľahko zistiteľná zhoda mien**, ktorá sa vyskytuje v takom rozsahu, že to skutočne vzbudzuje pochybnosti. Pravdepodobnosť, že syn, dcéra, zať, priateľov syn, nevesta, priateľka, o ktorých sa verejne vie v akom sú vzťahu ku predstaviteľom súdov, boli skutočne tými najlepšími v súťaži tu je, lenže ich hromadná **a takmer výlučná úspešnosť vzbudzuje pochybnosti.**

Proti zákonnej koncepcii otvorenosti sudcovského stavu boli vykonané zásahy, ktorými sa systém uzatvára. Boli obnovené miesta **justičných čakateľov, ktorí majú oproti ostatným garantované miesto sudcu, sú takto legálne zvýhodnení oproti napríklad vyšším súdnym úradníkom, mladým ľuďom s rovnakým vzdelaním, rovnakou praxou ale s nerovnakým postavením na súde.** Vytvorenie tejto možnosti - opätovné zriadenie už zaniknutého inštitútu justičného čakateľa, ktorý má garantované sudcovské miesto sa javí ako účelové, vzápätí ako pán minister obnovil tento inštitút sa stal justičným čakateľom napríklad jeho syn, čerstvý absolvent právnickej fakulty /ten, čo bez problémov používal ockove služobné auto/. Systém sa stal spochybnovaným. Mnohí hovoria, že ak deti funkcionárov nebudú na funkciu sudcu stačiť, nič sa nedeje, bude im pridelený šikovný právnik vyšší súdny úradník, ktorý za nich robotu urobí odborne a na úrovni sa štvrtinový plat.

Záver :

Z uvedeného vyplýva, že dodatočné nekoncepčné zásahy do súdnictva nastaveného a nastavovaného systémovo podľa štátnej koncepcie súdnictva vytvorili priestor pre zasahovanie výkonnej moci do moci súdnej, aj to že tento priestor je využitý a ku zásahom dochádza.

II. Návrhy na ďalší postup

A / Z hľadiska nezávislosti sudcov a súdnej moci je potrebné prioritne:

1/ prehodnotiť aktuálnu právnu úpravu disciplinárneho konania voči sudcom a disciplinárne konanie v Slovenskej republike **upraviť podľa štandardov Rady Európy a Charty sudcov, ktorú rada prijala, dosiahnuť, aby naša právna úprava zodpovedala osvedčeným štandardom.** Výkonná moc nemá v rukách právo iniciovať voči sudcom disciplinárne konanie, v prípade podozrenia z prietahov v konaní má možnosť dať podnet, aby orgán, ktorý má právomoc podať návrh na začatie disciplinárneho konania túto možnosť zvážil.

2 / Treba prehodnotiť postavenie , kreovanie a právomoci a procesné pravidlá disciplinárneho súdu.

3 / Prehodnotiť kreovanie, právomoci a zloženie súdnej rady. V súdnej rade, ktorá je reprezentantom súdnej moci má byť podľa pravidiel EÚ väčšina sudcov. Treba to tak urobiť, aj keď politici a občania majú z toho oprávnené obavy. Ich **obavy logicky vyplývajú z toho, čo sme sa V POSLEDNOM OBDOBÍ z konania sudcov, sudcovských rád a súdnej rady dozvedeli o ich hodnotovej výbave.** V tejto súvislosti je podľa mňa potrebné, aby sme si uvedomili, že **obsah dnešného sudcovského stavu je výsledkom doterajšej činnosti výkonnej moci a politikov, ktorí si sudcovský stav naplňali a formovali i podľa vlastných predstáv a potrieb nástrojmi, ktoré mali v rukách výlučne oni a nie sudcovia. A teda terajší stav súdnictva je ich výsledok.** A práve preto treba naše predpisy a kompetencie, ktoré stanovujú dať do súladu s európskymi štandardami.

B / Z hľadiska záujmu spoločnosti je prioritnejšie, aby sme zabezpečili:

1 / OTVORENOSŤ SUDCOVSKÉHO STAVU, a k tomu je potrebné:

a/ naformulovať a dosiahnuť zmenu kritérií na prácu v súdnictve, vrátane funkcie sudcu tak, **aby podmienkou pre túto prácu bolo preukázanie a splnenie osobnostných a charakterových predpokladov na jej vykonávanie**

b/ **všetkým sudcom dať možnosť, aby dodatočne preukázali** rovnakým spôsobom ako uchádzači o sudcovskú funkciu, že aj oni, už existujúci sudcovia, **tiež toto kritérium spĺňajú. O sudcoch, ktorí ho nespĺňajú musia rozhodnúť sudcovia**, a musia na to vo svojich rukách **mať právne nástroje a verejnosť musí na to mať tiež dosah**. Vychádzam z účelu súdnej moci, ktorá ako každá iná štátna moc v demokracii pochádza od ľudu, a teda sudcovia sú tu pre ľudí, nie pre sudcov.

c/ **zrušiť rozdiel v postavení justičných čakatel'ov a ostatných uchádzačov o funkciu sudcu**

Pre dosiahnutie otvorenia sudcovského stavu je ešte potrebné:

1/ Zabezpečiť, aby **sudcovský stav bol otvorený právnickým profesiám a zrovnoprávniť prístup ku sudcovskej funkcii a ku jej vykonávaniu pre všetky právnické profesie a pre všetkých právnikov** – to považujem z hľadiska zdravého vývoja súdnictva za rozhodujúce. Treba **zabrániť vzniku klanov** a z toho vyplývajúcim deformáciám. A súčasné podmienky vznik klanov umožnili. Treba existujúce klany prerušiť.

2/ **Zrovnoprávniť odbornú prípravu všetkých uchádzačov o sudcovskú funkciu**, a určiť transparentné kritériá odbornej skúšky, anonymizovať ju, určiť transparentné pravidlá kedy sa odborná skúška nepožaduje.

3/ **Anonymizovať výberové konanie** na funkciu sudcu a vyššieho súdneho úradníka, zamerať výberové konania na zisťovanie morálno-vôľových a osobnostných predpokladov uchádzača o prácu v súdnictve a o funkciu sudcu, prehodnotiť kto bude oprávnený vykonávať výberové konania i spôsob a procedúru výberových konaní.

4/ **Pretransformovať funkciu vyšších súdnych úradníkov na kariérnu funkciu** a odstrániť novo vzniknutý rozdiel v postavení vyššieho súdneho úradníka a justičného čakatel'a. Zrušiť funkciu justičného čakatel'a ako nadbytočnú a nesystémovú v koncepcii kariérnej funkcie vyššieho súdneho úradníka a v tomto zmysle treba dokončiť úpravu platových pomerov odborných súdnych zamestnancov v systéme súdnictva. Pri úprave platových pomerov odborných zamestnancov súdnictva treba vychádzať zo systémovej hierarchie, ktorá sa musí odvíjať od platových pomerov sudcu.

C / Z hľadiska správy súdov je potrebné odstrániť podmienky, ktoré umožnili a umožňujú vznik justičného klanu, a teda:

1 / Prehodnotiť počty sudcovských miest, ich pridelovanie a určiť transparentné kritériá na otváranie nových sudcovských miest, **na určovanie ich počtov a na ich pridelovanie súdom podľa preukázateľných ekonomických parametrov o výkonnosti systému a podľa exaktne preukázanej zaťažnosti. Počty odborných zamestnancov treba zvyšovať a zlepšovať ich platové a pracovné podmienky a počty sudcovských miest znižovať**, tomu zodpovedalo dlhodobé nastavenie nášho súdneho systému. Namiesto toho sa sústavne navyšujú a novovytvorené sudcovské miesta a miesta odborného personálu sa znižujú. Novovytvorené sudcovské a čakatel'ské miesta boli pridelované netransparentne a spôsobom, ktorý bol vyššie popísaný, to pôsobí na súdnicstvo aj na verejnosť rozkladne. **Mechanizmy, ktoré boli v rámci reforiem vytvorené na zisťovanie zaťažnosti sudcu a súdu a na zisťovanie ekonomiky prevádzky súdov neboli zavedené do praxe alebo bolo od nich upustené**. Mali slúžiť na plánovanie rozpočtu a chodu súdov a ako podklady pre rozdeľovanie ľudských zdrojov. **Boli nahradené voluntaristickým netransparentným hodnotením a plytvaním prostriedkov**. Z toho vyplýva, že v oblasti správy súdov, sa **treba vrátiť ku ekonomicko-riadiacim nástrojom, treba stanoviť pravidlá vyhodnocovania** výkonnosti systému - ako ekonomickú kategóriu a podľa zistení rozdeľovať zdroje. Je potrebné zverejňovať tabuľku zaťažnosti súdov, aby bolo zrejmé, ktoré súdy treba podporiť, systém musí byť transparentný. **Neprehľadnosť rozhodovania o zdrojoch a ich centrálné rozdeľovanie vytvárajú priestor pre protekcionizmus a umožnili obnoviť a vytvoriť podmienky pre vytváranie justičného klanu**.

D / ZÁSADY VÝKONNEJ MOCI DO NEZÁVISLOSTI SUDCU - TÝM AJ SÚDU

1 / Dočasné pozastavenie výkonu sudcovskej funkcie do skončenia disciplinárneho konania voči sudcovi nesmie mať v rukách reprezentant výkonnej moci a výkonná moc. Terajší stav je neprípustný a je v rozpore s pravidlami Rady Európy a s chartou sudcov a umožňuje výkonnej moci zasahovať do moci súdnej, čo je absolútne neprípustné. Ak je potrebné použiť voči sudcovi tento krajný prostriedok, má to byť v súdnom disciplinárnom konaní a rozhodnúť o tom musí súd a voči jeho rozhodnutiu musí byť prípustný opravný prostriedok.

2 / Návrh na začatie disciplinárneho konania.

Ukazuje sa, že treba stanoviť čo má predchádzať a čo sa musí udiat' diat' pred podaním disciplinárneho návrhu na sudcu. Ja opakovane navrhujem, aby sme v Slovenskej republike zriadili **orgán Etickú komisiu**, ktorá môže byť zložená aj z laikov, aj z nesudcov, aj z neprávnikov, z náhodne vybraných, politicky neaktívnych občanov a ktorá sa bude prípadom zaoberať a predbežne prešetrí podozrenie z porušenia povinností sudcu. Výsledkom jej práce **bude odporúčanie**. Sudca komisii už v tejto etape bude oboznámený so skutkom, predloží stanoviská na svoju obranu a môže so znalosťou veci posúdiť svoju pozíciu, môže sa rozhodnúť, či sa bude brániť aj v prípadnom disciplinárnom konaní, ak by pred komisiou neuspel. Môže zvážiť aj svoj dobrovoľný odchod z justície ešte pred disciplinárnym konaním. Etická komisia buď vec uzavrie s tým, že návrh na sudcu podať neodporúča, alebo odporučí orgánu, ktorý má právo podať na sudcu návrh na začatie disciplinárneho konania, aby na sudcu návrh podal.

3 / Disciplinárne konanie. Právnu úpravu, najmä okruh osôb, ktoré majú právo podať návrh na začatie disciplinárneho konania a aj spôsob a procedúru akými sa uskutočňuje je potrebné prehodnotiť. Ja sa už tradične prikláňam sa k názoru, že výkonná moc voči sudcom takéto kompetencie nemá mať, a preto by jej mali byť odňaté, okrem návrhu za prietahy v súdnom konaní. Výkonná moc, aj niektoré iné subjekty by mali mať možnosť iniciovať svojim kvalifikovaným a riadne odôvodneným návrhom, aby ten, kto má kompetenciu podať na sudcu návrh na začatie disciplinárneho konania za iné porušenia ako sú prietahy v súdnom konaní, takýto návrh podal. Podať návrh na začatie disciplinárneho konania voči sudcovi za iné skutky ako sú prietahy v súdnom konaní by mali mať orgány sudcovskej samosprávy príslušného súdu, možno aj kolégiá predsedov sudcovských rád. A prezident republiky, pretože ich do funkcie vymenoval.

4 / V tejto súvislosti sa ukazuje, že je potrebné prehodnotiť aj **disciplinárny súd** a jeho kreovanie, postavenie, zloženie senátov, právomoci.

Dnes sa v súdnictve podľa mňa opakuje nesloboda. Z toho vyplýva, že vo svojej podstate sa súdnictvo skladá z vnútorne neslobodných ľudí. Ich si v minulosti niekto takto vybral a je možné, že v poslednom čase si ich takýchto, vyberá opäť. Ak niekto prijme funkciu z netransparentnej súťaže, tak má tendenciu podliezať latku. Preto je nevyhnutné, aby sme dodatočne zistili aké sú vlastne osobnosti našich sudcov. Je to dôležité okrem všetkého iného aj preto, aby sme vedeli, my sudcovia na sebe ďalej pracovať. A aby sme boli dôveryhodnejší a tým aj akceptovanejší našou verejnosťou.

JUDr. Jana Dubovcová